



PLAN FOR ET TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ

WANG HAMAR 2025 – 2026



Innhold

PLAN FOR ET TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ	1
INNLEDNING	3
1. RETTIGHETER, VERDIGRUNNLAG OG LOVVERK	3
2. HVA ER ET TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ (hentet fra Udir)?.....	5
3. HVA ER KRENKENDE ORD OG HANDLINGER?.....	6
4. SKOLENES SYSTEMATISKE ARBEID MED FOREBYGGING OG HÅNDBLING	7
4.2 Forebygging av krenkelser	8
4.3 Håndtering av krenkelser	10
4.3.1 Aktivitetsplikt.....	10
4.3.2 Plikt til å følge med	11
4.3.3 Plikt til å gripe inn	11
4.3.4 Plikt til å melde fra.....	11
4.3.5 Plikt til å undersøke	11
4.3.6 Plikt til å sette inn tiltak	12
KILDER:.....	12
VEDLEGG:.....	13
Vedlegg 1	14
Vedlegg 2	16
Vedlegg 3	18
Vedlegg 4	19
Vedlegg 5	21

INNLEDNING

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Det er hvordan eleven opplever skolemiljøet sitt som er avgjørende for om hen har det trygt og godt på skolen (Udir 2024).

Et strategisk mål for WANG Hamar er at elevene skal ha et trygt og inspirerende læringsmiljø. Vi jobber systematisk og kontinuerlig for at elevene våre skal oppleve et skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Vi er opptatt av de voksnes rolle som tydelige og omsorgsfulle ledere i klasserommene og på idrettsarenaene. Vi skal ha effektive tiltak som fremmer elevenes sosiale ferdigheter og som bidrar til å forebygge, redusere og stoppe eventuell uønsket atferd på et tidligst mulig tidspunkt.

Dette dokumentet gir føringer for hvordan WANG Hamar skal arbeide for å skape et trygt og godt skolemiljø (kapittel 12 i opplæringsloven), og håndtere krenkelser og mobbing. Dette innebærer:

1. Skolen driver et aktivt og systematisk arbeid for å fremme et godt skolemiljø.
2. Alle voksne på skolen har plikt til å følge med, undersøke, gripe inn, melde fra og sette inn tiltak når de får mistanke om eller kjennskap til krenkelser.
3. Skolen, eleven og hjemmet har god kommunikasjon.

1. RETTIGHETER, VERDIGRUNNLAG OG LOVVERK

FNs barnekonvensjon

FNs barnekonvensjon gir barn grunnleggende menneskerettigheter. Barnekonvensjonen har fire sentrale prinsipper som skal være førende for arbeid med barn (Barnekonvensjonen 1989):

- Barns rett til vern mot diskriminering (artikkel 2)
- Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn (artikkel 3)
- Retten til liv og plikten til å sikre utvikling (artikkel 6)
- Barns rett til å bli hørt (artikkel 12)

I arbeidet for et trygt og godt skolemiljø er anerkjennelse av elevens opplevelse og medvirkning et grunnleggende prinsipp. Eleven skal bli tatt på alvor av profesjonelle voksne som tar ansvar for å følge opp saken når de forteller om hvordan de har det.

Opplæringsloven

Opplæringslovens kapittel 12 Skolemiljøet til elevene, beskriver elevens rett til et trygt og godt skolemiljø, og skolens plikt til å ivareta dette (Opplæringslova 2024):

§ 12-2 Retten til et trygt og godt skolemiljø

Alle elever har en individuell rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring. Loven gjelder i skoletiden: på skolen, treningsarenaer og andre aktiviteter utenfor skolens område.

§ 12-3 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

Skolen skal ikke godta krenkende oppførsel, som for eksempel mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Skolen skal arbeide kontinuerlig for at alle elevene skal ha et trygt og godt skolemiljø.

§ 12-4 Plikt til å sikre et trygt og godt psykososialt skolemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)

Alle som arbeider på skolen, skal følge med på hvordan elevene har det, og om mulig gripe inn dersom noen krenker en elev.

Alle som arbeider på skolen, skal melde fra til rektor dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Det gjelder også når en elev sier selv at hun eller han ikke har det trygt og godt. Skolen skal snarest undersøke saken og rette opp situasjonen med egnede tiltak.

Skolen skal lage en skriftlig plan for tiltakene i en sak. I planen skal det stå:

- a. Hvilket problem tiltakene skal løse
- b. Hvilke tiltak skolen har planlagt
- c. Når tiltakene skal gjennomføres
- d. Hvem som skal gjennomføre tiltakene
- e. Når tiltakene skal evalueres

Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter første og andre ledd, i den formen og det omfanget som er nødvendig.

§ 12-5 Skjerpet plikt til å melde fra dersom en som arbeider på skolen, krenker en elev

Dersom en som arbeider på skolen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider på skolen, krenker en elev, skal vedkommende straks melde fra til rektor. Skolen har egne rutiner for håndtering av slike saker.

§ 12-6 Statsforvalteren sin håndtering av plikten til å sikre et trygt og godt psykososialt skolemiljø i enkeltsaker

Dersom en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, kan eleven eller foreldrene melde saken til statsforvalteren etter at saken er tatt opp med rektor.

§ 12-7 Det fysiske miljøet

Alle elever har rett til en arbeidsplass som er tilpasset behovene deres.

For øvrige paragrafer i kapittel 12, se [Opplæringsloven](#).

2. HVA ER ET TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ (hentet fra Udir)?

Hva er et trygt skolemiljø?

Det finnes ulike typer trygghet som alle er viktige for elevens opplevelse av å være trygg.

Relasjonell trygghet

Relasjoner mellom elevene, og mellom dere ansatte og elever, er en viktig del av skolehverdagen. Barn og unges indre trygghet og selvfølelse bygges gjennom kjærlighet, omsorg og bekræftelser. De må føle seg likt før de kan like seg selv. Her har dere som jobber på skolen en betydningsfull rolle i elevenes liv. Trygge ansatte i skolen er forutsigbare, og viser gjennom handling at dere ser og liker elevene.

Emosjonell trygghet

Barn og unge har behov for å erfare at de kan uttrykke følelser, tanker og oppfatninger og bli møtt med forståelse. Dere som jobber på skolen møter ulike følelsesuttrykk, og dere trenger strategier for å stå i det dere kan oppleve som utfordrende. Hvordan dere møter elevenes følelser er essensielt for deres opplevelse av om dere er til å stole på.

Fysisk trygghet

Fysisk trygghet handler om å ha trygge omgivelser. Dette er de fysiske inne- og uterommene der elevene oppholder seg, men også hverdagens forutsigbare struktur og rammer. Dere kan legge til rette for fysisk trygghet på mange ulike måter, for eksempel gjennom elevenes plassering i klasserom, garderobe, i overganger og forflyttinger og på annerledesdager. Noen elever skaper sin egen fysiske trygghet for eksempel inni i ei hette, under en caps eller på steder de oppsøker i løpet av dagen.

Kulturell trygghet

Kulturell trygghet handler om å oppleve at man

- hører til i fellesskapet
- regnes med som en av «flokkene»
- er velkommen
- kan slappe av
- kan være seg selv

Elever kommer fra ulike familier, som har sine egne normer, regler og måter å være sammen på. Disse erfaringene tar elevene med seg til skolen og i møte med andre. Det er derfor viktig at dere som jobber på skolen anerkjenner ulike måter å være sammen på, ved å vise interesse og nysgjerrighet for elevenes ulike erfaringer, familie og kultur. Det unike hver enkelt elev bringer med seg er viktige bidrag til skolens fellesskap.

Hva er et godt skolemiljø?

At et skolemiljø er godt, handler om at behov blir møtt. Elevene har behov for:

- tilhørighet
- å bidra i fellesskapet
- mestring
- selvstendighet og autonomi

Tilhørighet

Tilhørighet betyr å kjenne at man hører til et sted, og at dette stedet er godt å komme til. Barn og unge tilbringer store deler av hverdagen sin på skolen, og opplevelsen av å høre til der har stor betydning for den fysiske og psykiske helsen deres. For å oppleve å høre til, må elevene bli akseptert for den de er og være en naturlig del av fellesskapet.

Å bidra i fellesskapet

Å bidra i fellesskapet betyr å kunne dele med andre elever, eller gjøre noe bra for de andre. Det elevene gjør må settes pris på hvis det skal gi den gode følelsen av å bety noe for andre. Lærere kan legge til rette for at elevene blir viktige for hverandre gjennom aktiviteter som inviterer til samarbeid, støtte og det å få til ting sammen.

Mestring

Mestring innebærer at elevene skal kunne utvikle kognitive, sosiale og fysiske ferdigheter. Dere kan øve på mestring i prosesser der elever trener på å sette seg egne mål, arbeide mot målene, fullføre oppgaver og være fornøyd når de avslutter. Når elevene får til oppgavene sine, får de en opplevelse av kontroll. Det er viktig i samhandling med andre.

Selvstendighet og autonomi

Selvstendighet og autonomi fremmes gjennom at eleven selv tar ansvar for egne tanker, følelser og handlinger. Når en elev er trygg på sin egen verdi, får hen større toleranse for at andre elever skal få utvikle sin selvstendighet og autonomi. Å jobbe med oppgaver som elevene opplever som meningsfulle kan styrke motivasjonen, og strekke ambisjonsnivået.

3. HVA ER KRENKENDE ORD OG HANDLINGER?

Ingen elever skal bli utsatt for krenkende ord eller handlinger i skoletiden: på skolen, treningsarenaer og andre aktiviteter utenfor skolens område.

Krenkelser er ord eller handlinger som eleven *opplever* som krenkende for hans eller hennes verdighet

og integritet, eller som gjør at de føler seg ekskludert fra et fellesskap. De kan være fysiske, verbale, indirekte eller digitale.

Vold innebærer at noen bruker makt for å skade andre.

Rasisme eller diskriminering innebærer at en person blir negativt forskjellsbehandlet eller trakassert, på bakgrunn av kjønn, legning, funksjonsevne, tro, hudfarge, språk eller opprinnelse.

Mobbing: Krenkelser blir mobbing når atferden er gjentatt negativ eller ondsinnet, og den kommer fra en eller flere rettet mot en elev som har vanskelig for å forsvare seg. Det kan dreie seg om utestengning, spredning av løgner, trusler, negative kommentarer om utseende og fysiske krenkelser som slag, dytting og sparking. Gjentatt erting på en ubehagelig eller sårende måte er også mobbing.

Mobbing skiller seg fra vanlige konflikter, og krever andre tiltak enn tradisjonell mekling fordi mobbing er et alvorlig overgrep mellom to asymmetriske parter. Mobbing skal stoppes umiddelbart.

Det er mobbing når:

- Noen blir utsatt for negative hendelser fra en eller flere
- Hendelsene pågår over tid
- Det er et ujevnt styrkeforhold mellom den som plager og den som blir plaget

4. SKOLENES SYSTEMATISKE ARBEID MED FOREBYGGING OG HÅNDBTERING

Å opprettholde og videreutvikle trygge og gode skolemiljøer krever et kontinuerlig og systematisk arbeid. Med kontinuerlig menes at det systematiske arbeidet må være en rød tråd i skolens arbeid, og ikke bare noe som gjøres når det oppstår ubehagelige situasjoner eller ved oppstarten av et nytt skoleår. Arbeidet skal drives hele tiden, gjennom hele skoleåret.

Det systematiske arbeidet skal være gjennomtenkt og planmessig. Planene og rutinene må være innarbeidet og må følges av personalet når det jobbes med saker som vedrører det psykososiale miljøet til elevene. Skoleledelsen har ansvaret for den daglige oppfølgingen av skolens systematiske arbeid. Skolens ledelse ved rektor og avdelingsledere, følger med og har ansvaret for at det systematiske arbeidet er aktivt, systematisk og planmessig.

Det systematiske arbeidet er tredelt:

- Arbeidet med å *fremme trygge og gode skolemiljøer* er en del av den ordinære pedagogiske praksisen på en skole og er ofte universelle tiltak som kommer alle elevene til gode.
- *Forebygging av krenkelser* er rettet mot å minske risikoen for at krenkelser skjer.
- *Håndtering av krenkelser* handler om hvordan skolen avdekker, stopper og følger opp saker om mobbing og andre krenkelser.

4.1 Grunnleggende prinsipper i arbeidet med å fremme et trygt og godt skolemiljø

Et godt psykososialt miljø og et godt læringsmiljø forebygger krenkelser og mobbing. En forutsetning for at vi skal kunne skape et godt miljø, er planmessig, forebyggende arbeid i skolens

kjernevirksomhet på skolen og på idrettsarenaen. Følgende prinsipper er viktige rammer for dette arbeidet:

- God skoleledelse, organisasjon og kultur for læring på skolen
- Et aktivt profesjonsfelleskap som er opptatt av utvikling av egen praksis
- God ledelse av klasser og grupper (lærere og trenere)
- Sosial læring som en integrert del av arbeid med fag
- Elevmedvirkning
- Positive relasjoner mellom elev og lærer/trener
- Positive relasjoner mellom elevene
- Godt samarbeid mellom skole og hjem

4.2 Forebygging av krenkelseser

Vi har følgende rutiner som en del av arbeidet med å forebygge mobbing og andre krenkelseser. Sjekklisten skal sikre at skolen gjennomfører lovpålagte oppgaver i forbindelse med arbeid med skolemiljøet. Evalueres i mai hvert år. Se også vedlegg 1 *Elevenes skolemiljø*

Rutiner	Når	Ansvar	Utført
Gjennomgang av skolens plan for trygt og godt skolemiljø for elever, ansatte, foresatte og skolens utvalg (FAU og elevråd).	Oppstart skoleår	Ledelsen	
Gjennomgang av aktivitetsplikten § 12-4 for ansatte	Oppstart skoleår	Ledelsen	
Gjennomgang av veiledning og mal for tiltaksplan for ansatte	Oppstart skoleår	Ledelsen	
Gjennomgang av skoleregler for elever, ansatte og foresatte.	Oppstart skoleår	Ledelsen	
Evaluering av det forebyggende arbeidet med skolemiljøet basert på synspunkter fra ansatte, elever og foresatte.	Avslutning skoleår	Ledelsen	
Gjennomgang av skolens årshjul/sjekkliste for arbeid med skolemiljøet/forebyggende aktiviteter for ansatte og elever	Oppstart skoleår	Ledelsen/ sosialrådgiver	
Kartlegging av skolens ekstra sårbare elever	Oppsummering etter utviklingssamtaler Ved endringer i elevgruppe/ melding/henvendelser	Ledelse Kontaktlærer Sosialrådgiver	

WANG Hamar har ulike aktiviteter og rutiner gjennom hele året som en del av arbeidet med å forebygge mobbing og andre krenkelseser. Evalueres i mai hvert år.

Forebyggende aktiviteter individnivå	Når	Ansvar for oppfølging
Daglig kontakt med elevene	Hver dag	Alle ansatte
Elevsamtaler minst to ganger årlig. Oppsummering på team/trinn.	Høst og vår	Kontaktlærere/ledelsen
Utviklingsamtaler to ganger årlig. Oppsummering på team/trinn. Identifisering av ekstra sårbare elever.	Høst og vår	Kontaktlærere/ledelsen
Oppfølging av enkeltelever	Jevnlig	Ledelsen/ rådgiver/ miljøarbeider
Observasjon	Ved behov	Ledelsen/rådgiver
Forebyggende aktiviteter gruppenivå	Når	Ansvar for oppfølging
Klassens time	Ukentlig UNG Månedlig Topp	Kontaktlærer
Klassekart med jevnlig bytter	Hele året	Kontaktlærer
Klasseregler utarbeidet av elevene	Oppstart	Kontaktlærer
Samarbeidslæring og lærerstyrte gruppesammensetninger	Hele året	Faglærer
Aktiv bruk av læringspartner	Hele året	Faglærer/kontaktlærer
Fellesaktiviteter i klassen/trinn for å styrke sosial tilhørighet	I perioder	Kontaktlærer/sportssjef/tr enere
Elevrådet tematiserer trivsel, mobbing og krenkelser som felles tema	Høst og vår	Elevrådskontakt
Inspeksjonsordninger med tydelige ansvarsbeskrivelser	Hver dag	Ledelsen og ansatte
Observasjon	Ved behov	Ledelsen/rådgiver
Trinnets/klassens sosiale miljø er tema på foreldremøter	Årlig	Kontaktlærere/ledelsen
Klasseturer UNG	Oppstart og gjennom året	Kontaktlærer/ledelsen/ idrettsansvarlig UNG
Treningsfeltet: Arbeid for sosialt trygghet og gjensidig respekt i treningsgruppene	Hele året	Sportssjefer/trenere
Treningssamlinger	Gjennom året	Sportssjefer

Forebyggende aktiviteter systemnivå	Når	Ansvar for oppfølging
Det sosiale miljøet som tema på trinnmøter/skolemiljømøter	Hver uke UNG Månedlig Topp	Kontaktlærer/ledelsen/ rådgiver
Det sosiale miljøet som tema på ledermøter	Månedlig og etter behov	Ledelsen
Analyse og oppfølging av resultatene i elevundersøkelsen med lærere, elevråd og FAU	Høst og vår	Ledelsen/ kontaktlærere/ rådgivere
Rutiner for oppfølging av bekymringsfullt fravær	Ved behov	Kontaktlærer/ledelsen
Samarbeid mellom barneskole – ungdomsskole og ungdomsskole - vgs i overgangen	Vår/oppstart høst	Rådgiver/ledelsen/ kontaktlærer
Mottak av henvendelser vedr. skolemiljø som kommer fra elever, foresatte og andre	Fortløpende	Alle – og melde videre ved behov
Samarbeid mellom skole og idrett	Fortløpende	Sportssjef/ledelsen/ kontaktlærer
Forebyggende aktiviteter idrett og helse	Når	Ansvar for oppfølging
Plan for helhetlig helse	Hele året	Sportssjefer/ledelsen/ rådgiver

4.3 Håndtering av krenkelseser

4.3.1 Aktivitetsplikt

Alle som arbeider på skolen, er etter opplæringsloven kapittel 12 pålagt følgende plikter:

Delplikt	Ansvarlig
1. Plikt til å følge med	Alle som arbeider på skolen
2. Plikt til å gripe inn	Alle som arbeider på skolen
3. Plikt til å melde fra	Alle som arbeider på skolen
4. Plikt til å undersøke	Skoleledelse
5. Plikt til å sette inn tiltak (tiltaksplan)	Skoleledelse

Se vedlegg 2: *Trygt og godt skolemiljø og aktivitetsplikt*

Alle delpliktene må dokumenteres skriftlig. Aktivitetsplikten gjelder for alle ansatte og inntreffer når en ansatt får mistanke eller kunnskap om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger.

Aktivitetsplikten inntreffer også om den ansatte er i tvil. Den ansatte skal:

- Ta mistanken på alvor
- Gripe inn og stoppe atferden med en gang, og snarest mulig undersøke saken
- Melde fra til rektor

Skolen har plikt til å dokumentere arbeidet de gjør for å oppfylle de ulike delene av aktivitetsplikten. Skolen må dokumentere hvordan

- de følger med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø
- de griper inn mot krenkelser
- de melder fra til rektor
- de undersøker saker
- de retter opp situasjoner med egnede tiltak
- de hører involverte elever
- de tar hensyn til elevens beste

Når skolen setter inn tiltak for en elev, skal skolen lage en skriftlig plan for tiltakene.

4.3.2 Plikt til å følge med

- Følge med på om alle elevene har et trygt og godt skolemiljø
- Ha kunnskap om at det er elevens egen opplevelse som avgjør om eleven har et trygt og godt skolemiljø
- Følge spesielt med på sårbare elever
- Ha nulltoleranse for mobbing og krenkelser

Skolen følger opp delplikt 1 gjennom skolens forebyggende arbeid, se kapittel 3.1 og 3.2.

4.3.3 Plikt til å gripe inn

- Å gripe inn mot krenkelser
- Bryte opp en slåsskamp, stanse annen krenkelse, stanse en utfrysingssituasjon eller stanse elever som krenker annen elev verbalt, nonverbalt eller digitalt.
- Alle elever som omfattes av situasjonen skal høres – også den eller de som har krenket.
- Plikten til å gripe inn er knyttet til inngrep som er mulig å gjennomføre. Fysisk inngripen skal bare skje dersom det er helt nødvendig av hensyn til nødverge eller nødrett (Utdanningsdirektoratet 2024).

4.3.4 Plikt til å melde fra

- Det skal være lav terskel for hva som skaper mistanke om at en elev ikke har det bra på skolen: ved observasjoner av elever, eleven sier ifra, beskjeder fra foresatte eller medelever, aktivitet i sosiale medier, observerer utestenging og isolering, tilbakemeldinger i undersøkelser
- Plikt til å varsle ledelsen
- Varslings skjema (vedlegg 3)

4.3.5 Plikt til å undersøke

- Skolen skal undersøke elevens opplevelse av skolemiljøet, der formålet er å finne fakta om en situasjon og bakgrunnen for elevenes opplevelse.
- Det er elevenes **subjektive opplevelse** av hvordan de har det på skolen, som er avgjørende.
- Skolen skal ikke skaffe og vurdere bevis for eller mot at eleven har blitt krenket.

- I tilfeller hvor eleven selv sier ifra om at den ikke har det bra, skal skolen **alltid** undersøke saken nærmere.
- Eleven skal tas på alvor, eleven skal bli trodd og hørt.
- Involverte elever skal alltid høres.
- **Eleven(e)s opplevelse må dokumenteres!**
- **Alle ansatte ved WANG (idrett og skole) har ansvar for å ha samtaler med elever og lytte til elever.**
- Skolen bruker ulike metoder og verktøy for å undersøke skolemiljøet, for eksempel samtaler, pedagogisk analyse, observasjon, kartleggings-undersøkelser.

4.3.6 Plikt til å sette inn tiltak

Dersom undersøkelsen viser at eleven ikke har et trygt og godt skolemiljø, må ledelsen sørge for at det utarbeides en aktivitetsplan med konkrete og målbare tiltak, senest innen fem virkedager. Dersom flere elever er involvert, må det da utarbeides en plan for hver enkelt elev med bakgrunn i personvernloven.

Tiltaksplikten gjelder så lenge det finnes egnede tiltak som kan gi eleven et godt og trygt skolemiljø. Tiltaksplikten innebærer at skolen har plikt til å følge opp tiltakene og evaluere virkningen og eventuelt legge til eller endre tiltak dersom dette er nødvendig. Plikten løper så lenge eleven opplever at den ikke har det trygt og godt på skolen.

WANG Hamar har et eget skjema for aktivitetsplan (vedlegg 4).

I tiltaksplanen skal det minimum stå:

- hvilket problem som skal løses
- Hvilke tiltak skolen har planlagt
- når tiltakene skal gjennomføres
- hvem som skal gjennomføre tiltakene
- når tiltakene skal evalueres

Et overordnet premiss for hva som er å regne som et egnet tiltak, er hensynet til barnets beste og barnets rett til å bli hørt. Tiltakene må være lovlige, gjennomtenkte, tilpassede og målrettede, slik at man stopper de elevene som har definisjonsmakten fra å handle negativt og får gjenopprettet et trygt miljø. Skolen har ikke adgang til å bruke tvang som et av tiltakene sine.

Tiltakene skal godkjennes av elev, foresatte og ledelsen og aktivitetsplanen skrives under av partene. Se vedlegg 5: *Barnets beste – sjekklister og saksbehandling*.

KILDER:

FN (1989): *Convention on the Rights of the Child*. <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-rights-child>

Opplæringslova (2024): *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa* (LOV-2023-06-09-30). Lovdata <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2023-06-09-30>

Utdanningsdirektoratet (2024): *Rundskriv om skolemiljø*. <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/rundskriv-om-skolemiljo/> Lastet ned 08.08.24.

Utdanningsdirektoratet (2023): *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen*. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020.

<https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/3.-prinsipper-for-skolens-praksis/3.1-et-inkluderende-laringsmiljo/>

Utdanningsdirektoratet (2023): *Bruk av nødrett/nødverge og andre inngripende tiltak i skolen.*

<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Skoleeiers-ansvar/Bruk-av-nodrett-og-andre-inngripende-tiltak/#4.1-bruk-av-nodvergenodrett>. Lastet ned 24.06.23.

Utdanningsdirektoratet (2023): *Skolemiljø*. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/>

VEDLEGG:

1. Elevens skolemiljø, hjemmel – tiltak – dokumenter
2. Trygt og godt skolemiljø og aktivitetsplikt
3. Varslingsskjema
4. Aktivitetsplan
5. Barnets beste – sjekklister og saksbehandling

Vedlegg 1

ELEVENES SKOLEMILJØ

§ 12 Alle elever har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, inkludering, trivsel og læring.

- Et skolemiljø som fremmer helse: Et skolemiljø som ikke gir elevene skader, sykdommer eller helseplager av noe slag, og som positivt er med på å styrke elevenes fysiske og psykiske helse
- Et skolemiljø som fremmer trivsel og inkludering: Et skolemiljø hvor alle elever kan trives og som bidrar til at skolen oppleves som et meningsfullt sted å være
- Et skolemiljø som fremmer læring: Et skolemiljø som gir elevene gode læringsbetingelser.

Hjemmel	Tiltak	Dokumenter
§ 12-2. Retten til et trygt og godt skolemiljø	Plan for trygt og godt skolemiljø er gjennomgått med ansatte og elever Ordensreglement: vurderingskriterier, tiltakssamtaler og oppfølgingssamtaler Ros-analyse: inspeksjonsplan Kartlegging trivsel og skolemiljø: elevundersøkelsen, sosiogram, elevsamtale og relasjonskartlegging (ansatte-elev)	Skolens plan for trygt og godt skolemiljø Årshjul for oppfølging av elevenes trivsel og skolemiljø Skolens ordensreglement Varselbrev (orden og oppførsel) Skolens beredskapsplan Inspeksjonsplan Elevsamtale-ark Sosiogram Relasjonskartlegging
§ 12-3. Nulltoleranse og forebyggende arbeid	Årshjul for elevråd Årshjul for FAU/SU Systematisk arbeid i hverdagen Ordensreglement Skolemiljøet drøftes med personalet (trinnmøter, UNG-møter)	Skolens plan for trygt og godt skolemiljø Årshjul for oppfølging av elevenes trivsel og skolemiljø Skolens ordensreglement
§ 12-4. Plikt til å sikre et trygt og godt psykososialt skolemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)	Rutiner for aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt Informasjon til elever, foresatte og lærere om aktivitetsplikt	Mal; aktivitetsplikten Varslings skjema – brudd §9A Skolens plan for trygt og godt skolemiljø
§ 12-5. Skjerpet plikt til å melde fra dersom en som arbeider på skolen, krenker en elev	Rutiner for aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt Informasjon til elever, foresatte og lærere om aktivitetsplikt	Skolens plan for trygt og godt skolemiljø Arbeidsmiljøloven

§ 12-7. Det fysiske miljøet	Rutiner for tilrettelegging av det fysiske miljøet for alle elever avhengig av behov	Skolens plan for trygt og godt skolemiljø
Involvering av elevene i arbeidet med skolemiljøet	Etablert elevråd Årshjul for elevrådsarbeid Referat fra elevråd	Årshjul for elevrådet
Informasjonsplikt og rett til å uttale seg Barnekonvensjonen	Informasjon til og medvirkning av elever, foresatte i skolemiljø saker Elevråd, FAU Skolens plikt til å høre eleven Barnets beste vurdering Vurdering og vektlegging av elevens stemme Elevsamtaler, utviklingssamtaler	Skolens plan for trygt og godt skolemiljø Elevsamtale-ark Utviklingssamtale-ark
Ordensreglement	Ordensreglement: vurderingskriterier, tiltakssamtaler og oppfølgingssamtaler	Skolens ordensreglement
Bortvisning	UNG: opp til tre dager TOPP: Opp til fem dager	Skolens ordensreglement

Vedlegg 2

TRYGT OG GODT SKOLEMILJØ OG AKTIVITETSPLIKT

DELPLIKT	Dokumenter, tiltak
1. Følge med	Alle ansatte har en plikt til å følge med: årvåkne, aktivt observerende Særskilte sårbare elever Elevenes stemme (elevsamtaler) Følge med i undervisnings- og treningssituasjoner Inspeksjon
2. Gripe inn	Grip inn umiddelbart, stoppe og stanse uønsket oppførsel/ situasjon/krenkelser
3. Varsle (ledelse)	Varsle om all mistanke med en gang
4. Undersøke - HVA LIGGER BAK ELEVENES OPPLEVELSE - AVDEKKE HVA SOM HAR SKJEDD - FAKTA OM SITUASJON - BAKGRUNNEN FOR ELEVENES OPPLEVELSE - HVILKE FORHOLD I ELEVENES OMGIVELSER SOM PÅVIRKER HVORDAN DE OPPLIVER SKOLEMILJØET	Hvis noen sier ifra at de ikke har det bra, skal man alltid undersøke Analyse av data Forhold rundt eleven Elevenes stemme Analyse av informasjon Vurdering av barnets beste Samarbeidsmøte med foresatte Analyse og gjennomføring av undersøkelser: elev-elev, elev-lærer, observasjoner og logg HUSK! Begrunnelser Pedagogisk analysemodell
5. Iverksette tiltak	Aktivitetsplan Sette inn tiltak Følge opp tiltakene Evaluere virkningen av tiltakene Legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig
Dokumentasjonsplikten - knyttet til de ulike delpliktene - HVORDAN KAN MAN DOKUMENTERE DET GODT NOK? - VEKTLASSE OG VURDERE ELEVENES STEMME	Skolen har to dokumentasjonsplikter: 1. dokumentere hvilke tiltak de planlegger å gjennomføre – gjennom en aktivitetsplan 2. dokumentere hva de har gjort for å følge opp delpliktene i hver enkelt sak: - Dokumentasjon av hvordan skolen FØLGER MED - Dokumentasjon av hvordan skolen har GRIPET INN - Begrunnelser for valg av metoder til å UNDERSØKE - Helhetlig analyse av data og forholdene rundt eleven - Faglige skjønnsvurderinger og elevenes beste som bakgrunnen for tiltakene Dokumentasjon: Elevsamtaler - flere spørsmål om skolemiljø Utviklingssamtale
Dokumentasjonsplikt og personvernet	Dokumentasjon: - Lagring, arkivering

	<ul style="list-style-type: none"> - Anonymisere - Journalføring - Taushetsplikt og behandling av personopplysninger
<p>Elevers medvirkning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skolens plikt til å høre eleven - Barnets beste vurdering - Vurdering og vektlegging av elevens stemme 	<p>Skolens plikt til å høre eleven:</p> <p>Barnets beste vurdering: elevenes syn, elevenes alder og modenhet, særskilt sårbarhet, foreldrenes syn, elevenes behov for beskyttelse, risiko, rett til trygt og godt skolemiljø, rett til utdanning</p> <p>Vurdering og vektlegging av elevens stemme:</p>
<p>Aktivitetsplanen for WANG Ung Hamar</p>	<p>Aktivitetsplan:</p> <p>Sette inn tiltak Følge opp tiltakene Evaluere virkningen av tiltakene (sammen med elev, foresatte) Legge til eller endre tiltak hvis det er nødvendig</p> <p>Avslutte aktivitetsplan: elevens opplevelse om situasjonen - eleven/foresatte bestemmer</p>

VARSLINGSSKJEMA – BRUDD PÅ § 12

Dato: _____	
Kryss:	
<input type="checkbox"/>	Elev som har vært utsatt for krenkende ord og/eller handlinger, jf. § 12-3
<input type="checkbox"/>	Elev som har utøvet krenkende ord og/eller handlinger, jf. § 12-3
Navn:	
Trinn:	
Krenkelsen er observert av:	
Melding om krenkelsen er meldt av:	
Melding om krenkelse er mottatt av:	
Hva har skjedd? Beskriv:	
Melders underskrift:	
Rektors underskrift:	

Kopi: Sosialrådgiver

Vedlegg 4

AKTIVITETSPLAN

WANG UNG HAMAR

Opplæringsloven § 12



Elevens navn	Skole Wang Ung Hamar	Kommune Hamar kommune
--------------	-------------------------	--------------------------

Født	Klasse .trinn	Aktivitetsplan oppstart og varighet	Aktivitetsplan oppdatert
------	------------------	-------------------------------------	--------------------------

PROBLEMBESKRIVELSE Hva har den som varsler sagt?					
ELEVENS EGEN OPPLEVELSE AV SITUASJONEN Barnekonvensjonen artikkel 12: Barnets rett til å bli hørt.					
SKOLENS VURDERING AV MELDINGEN Kort oppsummert hva skolen allerede er kjent med, og hva skolen hittil er gjort.					
HOVEDMÅL Hovedmålet skal beskrive den ønskede situasjonen.					
DELMÅL Lag en oversikt over alle delmålene på de forskjellige nivåer. Kopier hele den blanke delmålslinjen og lim inn flere rader ved behov.					
Delmål Ta utgangspunkt i nøkkelord i problembeskrivelsen.	Hva skal tiltaket løse Skriv inn den aktuelle problemstillingen som skal løses ved hjelp av tiltaket.	Tiltak/aktivitet Sett inn forskningsbaserte tiltak. Eksempler finnes på Udir.no	Ansvarlig Konkret hvem som er ansvarlig	Tidsperspektiv Tidfeste uke, måned eller dato	Evaluerings Hvem evaluerer når? Hvordan skal det evalueres? Eks samtaler, trinnmøte, elevundersøkelse, skalering 1-10 etc.
Delmål på individnivå	Hva skal tiltaket løse	Tiltak/aktivitet	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluerings
Delmål på gruppenivå	Hva skal tiltaket løse	Tiltak/aktivitet	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluerings

Delmål på Systemnivå	Hva skal tiltaket løse	Tiltak/aktivitet	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluering
Delmål for helse Hvis ønskelig	Hva skal tiltaket løse	Tiltak/aktivitet	Ansvarlig	Tidsperspektiv	Evaluering
BARNEKONVENSJONEN ARTIKKEL 12: BARNETS RETT TIL Å BLI HØRT					
Her beskrives hvordan eleven har blitt hørt i den aktuelle saken.					
BARNEKONVENSJONEN ARTIKKEL 3. BARNETS BESTE					
Her beskrives hvordan skolen har vurdert barnets beste i den aktuelle saken.					
UNDERSKRIFTER					
Sted og dato			Underskrift elev		
Underskrift foresatt			Underskrift rektor		

Vedlegg 5

BARNETS BESTE - SJEKKLISTE OG SAKSBEHANDLING

TILTAK		UTFØRT	IKKE UTFØRT	MERKNAD
VURDERE Undersøke barnets situasjon og behov:	Snakke med eleven + observasjon			
	Snakke med andre elever + observasjon			
	Snakke med foresatte om deres syn på saken.			
	Snakke med andre som kjenner eleven.			
	Snakke med fagfolk.			
	Ta hensyn til elevens individuelle sårbarhet.			
	Vektlegge ut ifra alder, modenhet, styrken av elevens ønske og forståelse for hva saken handler om.			
VEKTE Hensynet vektes opp mot andre hensyn. Avgjøre hvilken betydning barnets beste skal ha i saken.	Hensynet til elevens beste ilegges større vekt enn andre hensyn. <i>Hvis ikke, forklar hvorfor.</i>			
	Elevens rettigheter i henhold til ulike lovverk vurderes.			
	Motstridende hensyn som skal tillegges mest vekt forklares.			
	Ved flere elever vurderes de individuelt.			
VISE Dokumentere innholdet i barnets beste-vurderingen. Forklare vektingen av ulike hensyn i vedtakets begrunnelse.	Forklar hvordan barnets beste er undersøkt og innholdet i vurderingen. Dvs. hvordan man har kommet fram til hva som er elevens beste.			
	Beskrive om – og hvordan eleven er hørt.			
	Forklare hvilken vekt elevens beste har i avveilingen mot andre hensyn.			
	Hvorfor evt. andre hensyn går foran.			
Generell saksbehandling	Forståelig språk.			
	Klagemuligheter er gjort kjent for eleven og foresatte.			
	Tidsbruk – saken er behandlet så raskt som mulig.			